

Høringsinnspill til NOU 2025:7 *Musikklandet – Flerstemt musikkpolitikk for framtiden*

Verdigehetsenteret takker for muligheten til å gi innspill til NOU 2025:7 *Musikklandet – Flerstemt musikkpolitikk for framtiden*. Utredningen viser en helhetlig forståelse av musikkens betydning for samfunnsutvikling, helse og bærekraft. Vi støtter ambisjonen om et tverrsektorielt perspektiv og vil løfte fram frivillighetens betydning, eldre som målgruppe for kunst og kultur av høy kvalitet, samt behovet for å forankre kulturens helsefremmende rolle i utdanning, tjenesteutvikling og politikk.

Frivilligheten er en bærebjelke i musikk- og kulturfeltet og utgjør et vesentlig fundament for å sikre aktivitet og inkludering i hele landet. Frivillige bidrar med nærvær, tid og lokalkunnskap, og skaper forbindelser mellom profesjonelle kulturaktører, kommunale tjenester og sivilsamfunnet. For å sikre systematikk, kvalitet og varighet bør kommunene ha dedikerte frivillighetskoordinatorer som tilrettelegger for godt samspill mellom frivillige og ansatte, slik det er beskrevet i innspillet til Helsedirektoratet om nasjonal aktivitetsgaranti for eldre. Erfaring viser at en slik funksjon styrker gjennomføringsevne, kontinuitet og trygghet i samarbeidet.

Eldre utgjør en voksende del av befolkningen og er en mangfoldig gruppe med rik livserfaring og sterk tilknytning til kultur. De skal møtes med profesjonell formidling, verdighet og reell tilgang til kunst- og kulturtilbud. Musikk, sang og kunstaktiviteter har dokumentert effekt på livskvalitet, trivsel og sosial tilhørighet, og må forstås som en integrert del av helhetlig omsorg – ikke som et tillegg. Dette samsvarer med perspektivene som løftes i [Verdigehetsenterets nye dagsseminar Rom for drømmer – kunst skaper livsglede](#) og i publikasjonen [Øyeblikkets kunst](#), som dokumenterer hvordan målrettet kunstformidling gir gjenkjennelse, kommunikasjon og glede for personer med demens.

Frivillighet og profesjonell kompetanse bør ses som gjensidig forsterkende. Aktiviteter, kulturskolepedagoger og helsearbeidere med kunnskap om musikkbasert miljøbehandling og kulturbaserte metoder kan legge til rette for meningsfulle aktiviteter der frivillige inngår som støttespillere. Verdigehetsenterets arbeid med [Håndbok for frivillighetskoordinering i eldreomsorgen](#) og [Verdigehetsenterets samspillsmode](#)ll tilbyr konkrete rammer for dette.

Musikk og kultur fremmer helse, mestring og fellesskap. Tiltak som musikkbasert miljøbehandling ([MMB](#)) som Nasjonalt Kompetansesenter for kultur helse og omsorg har driftet i gjennom ti år og helsekor viser at systematisk bruk av musikk i helse- og omsorgsarbeid reduserer uro, styrker kommunikasjon og forbedrer arbeidsmiljøet. Slik praksis er lavkostnadsbasert, kunnskapsforankret og bærekraftig. [Forskning](#) og

praksiserfaring dokumenterer positive effekter både for brukere og ansatte, og tiltakene er lette å implementere når kompetansen er til stede.

For å videreføre og styrke denne innsatsen anbefales det at:

- tilskuddsordninger forankres lokalt og støtter tverrsektorielle, varige samarbeid mellom kultur, helse, utdanning og frivillighet
- kommunene etablerer funksjoner for koordinering av kultur- og frivillighetsarbeid i helse og omsorg
- musikk og kultur som helsefremmende virkemiddel inkluderes i nasjonale veiledere og i helse- og utdanningspolitikken
- utdanninger på alle nivåer bygger inn kompetanse på kulturens helsefremmende effekt
- det utarbeides kriterier for dokumentasjon og spredning av gode praksiser, med veiledere som støttes av forskningsmiljøer og nasjonale kompetansesentre.

Musikk og kunst er grunnleggende for helse, identitet og livskvalitet. Frivillig innsats og godt samspill mellom kommunal og frivillig sektor, gjør det mulig å nå bredt ut og bidra til at alle, uavhengig av funksjon og livssituasjon, får oppleve og delta i kunst og kultur. En helhetlig kulturpolitikk som bygger på frivillighet, kompetanse og faglig forankring, vil sikre livskraftige musikkmiljø og styrke folkehelsen i et samfunn der alle skal kunne leve gode, meningsfulle og kulturelt rike liv, hele livet.

Silje B. Eikemo

Daglig leder Verdighetsenteret